

Notitie aanvullend veldonderzoek vleermuizen en zandhagedis Warande Zeist

Datum: 14-09-2016
Auteur: A.H. Tuitert
Opdrachtgever: Aveco de Bondt
Documentnummer: AHT/2016/NOT14.09
Versie: D1

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor de locatie Het Warande in Zeist bestaan herontwikkelingsplannen. Het voormalige BVG-terrein op de hoek van de Utrechtseweg en de Kromme Rijnlaan ligt al sinds enige jaren braak. In opdracht van Aveco de Bondt is voor de herontwikkeling van het terrein een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd om de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op beschermde natuurwaarden in beeld te brengen. Uit het verkennend natuuronderzoek is gebleken dat aanwezigheid van vliegroutes van vleermuizen via begroeiing langs de randen van het plangebied en aanwezigheid van zandhagedis op zandige plekken op het terrein niet op voorhand kan worden uitgesloten. Derhalve heeft naar deze soort(groep)en aanvullend veldonderzoek plaatsgevonden. Voorliggende notitie bevat de uitkomsten van dit aanvullend natuuronderzoek.

Figuur 1: Globale ligging plangebied (rood omlijnd).

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of door de voorgenomen ingrepen verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden ten aanzien vleermuizen en/of zandhagedis. Indien sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet ten aanzien van vleermuizen en/of zandhagedis, dan is voor de ingreep mogelijk een ontheffing vereist op grond van artikel 75 Flora- en faunawet of dient een verklaring van geen bedenkingen in het kader van de omgevingsvergunning gevraagd te worden.

2 Zandhagedis

2.1 Werkwijze

Omdat aanwezigheid van de zandhagedis niet op voorhand kan worden uitgesloten, is aanvullend veldonderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de soort in het plangebied. Op 13 en 26 mei en 6 juni 2016 is het plangebied onderzocht op aanwezigheid van de zandhagedis en/of andere reptielensoorten. Geschikte zonplekken op het terrein zijn 's ochtends bekeken bij overwegend zonnige omstandigheden. Omdat hagedissen koudbloedige dieren zijn, zoeken ze 's ochtends zonnige plekken op om op te warmen in de zon waardoor ze gemakkelijker vindbaar zijn dan overdag wanneer ze volledig zijn opgewarmd.

2.2 Resultaten

Omdat het terrein in snel tempo begroeid raakt, was het aantal zandige delen op het terrein tijdens de veldbezoeken al aanzienlijk kleiner dan tijdens het verkennend veldbezoek in het vroege voorjaar. Met name op de meer reliëfrijke overgangen in het plangebied zijn nog wat zandige terreindelen te vinden. Hier zijn tijdens de veldbezoeken geen exemplaren van de zandhagedis of andere reptielensoorten aangetroffen. Ook in andere delen van het terrein zijn tijdens de veldbezoeken geen reptielen aangetroffen tijdens de veldbezoeken. Geconcludeerd wordt dat het plangebied niet fungeert als vaste rust- en verblijfplaats voor de zandhagedis of andere soorten reptielen.

2.3 Toetsing

Als gevolg van de voorgenomen herontwikkeling van het plangebied worden geen verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden ten aanzien van de zandhagedis en/of andere beschermde soorten reptielen. Het aanvragen van een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet voor deze soort(groep) is derhalve niet aan de orde.

3 Vleermuizen

3.1 Werkwijze

Om vast te stellen of de begroeiing in en met name langs het plangebied door vleermuizen wordt gebruikt als vliegrouete hebben drie veldbezoeken plaatsgevonden op 19 juli, 12 augustus en 8 september 2016. Het eerste bezoek betrof een ochtendbezoek en de andere beide bezoeken avondbezoeken. Omdat ook enkele bomen worden gekapt uit een bosje in het plangebied zijn deze bomen bekeken op aanwezigheid van holtes, scheuren of loshangend schors die dienst kunnen doen als verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn geen duidelijke voor vleermuizen toegankelijke ruimtes in de bomen aangetroffen. Veel van de bomen zijn ook begroeid met klimmop waardoor de stam voor vleermuizen niet bereikbaar is. Tijdens de veldbezoeken is nog wel geluisterd naar eventueel in de bomen aanwezige vleermuizen. De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd met een Pettersson D240x batdetector. Dit apparaat zet de ultrasone geluiden van vleermuizen om in voor mensen hoorbare tonen. Tevens kunnen de geluiden vertraagd (time-expansion) worden opgenomen voor analyse achteraf, omdat sommige soorten moeilijk te determineren zijn in het veld. Het gebruik van een Pettersson D240x batdetector is conform de voorwaarden voor materiaalgebruik vanuit het Vleermuisprotocol.

3.2 Resultaten

Tijdens de veldbezoeken zijn geen boombewonende vleermuizen zoals rosse vleermuis, watervleermuis en ruige dwergvleermuis in het plangebied aangetroffen. Eenmaal is een passerende rosse vleermuis gehoord die in snel tempo hoog over het plangebied vloog, maar dit dier had geen binding met landschapselementen in het plangebied.

Er zijn wel enkele exemplaren van de gebouwbewonende vleermuissoorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger in en met name langs de randen van het plangebied waargenomen tijdens het vleermuisonderzoek.

Ten noorden van het plangebied is een vliegrouete van de gewone dwergvleermuis aanwezig langs de bomen aan de noordzijde van de Utrechtseweg en de begroeiing op het terrein van de justitiële jeugdinstelling Eikenstein. De vliegrouete loopt aan de noordzijde van de Utrechtseweg en wordt niet beïnvloed door licht vanuit het plangebied.

Aan de westzijde van het plangebied is een vliegrouete van de gewone dwergvleermuis aanwezig langs bomen aan de Kromme Rijnlaan. Het merendeel van de dieren volgt de bomen in de berm tussen de Kromme Rijnlaan en het naastgelegen fietspad, maar er zijn ook enkele dieren waargenomen langs de begroeiing tussen het fietspad en het plange-

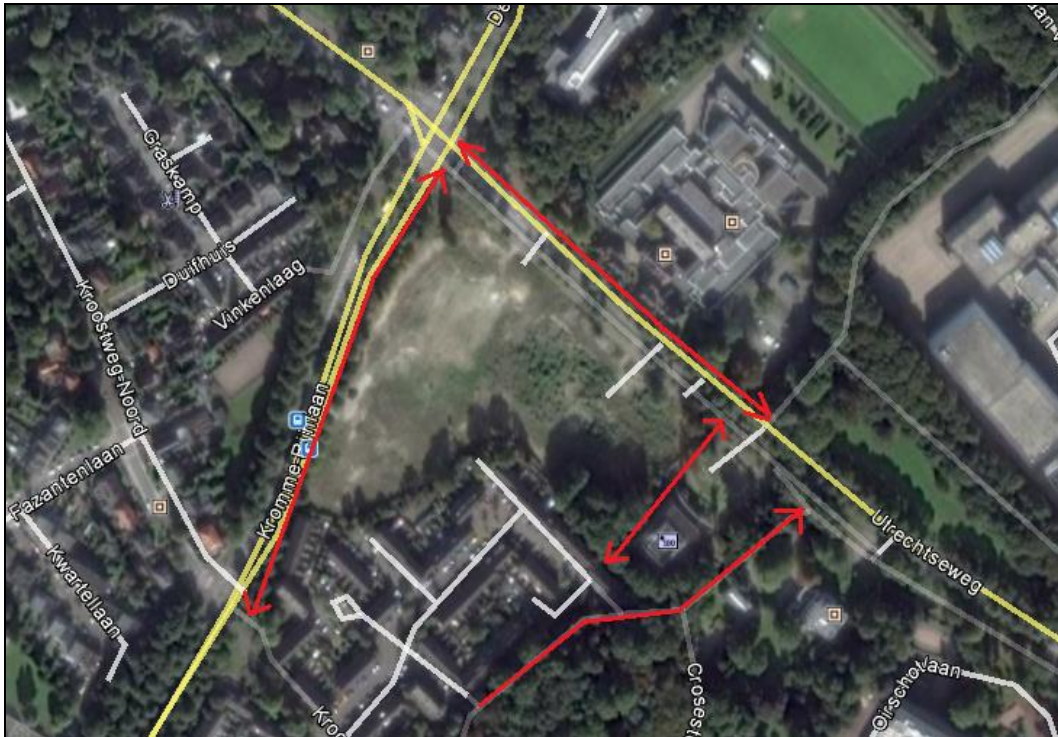
bied. Tussen de bomen die door gewone dwergvleermuizen worden gebruikt als vliegroute staan hoge lantaarnpalen die de bomenrij verlichten. De gewone dwergvleermuizen worden hierdoor echter niet afgeschrikt om de bomen als vliegroute te gebruiken. Op deze plek is ook twee maal een passerende laatvlieger gehoord. De dichte begroeiing tussen het fietspad en het plangebied blijft behouden en zorgt voor afscherming van (tuin)verlichting op de achtergelegen vliegroute van de gewone dwergvleermuis. Bovendien zijn de achtertuinen van de nieuw te bouwen woningen langs de begroeiing langs de westzijde van het plangebied op het oosten gesitueerd, waardoor tuinverlichting niet direct op de begroeiing langs het plangebied schijnt. Wanneer langs de nieuwe toegangswegen naar de woningen verlichting wordt geplaatst, dient deze zodanig afgeschermd te worden dat alleen de weg en niet de naastgelegen begroeiing wordt verlicht. Dit kan bijvoorbeeld door afschermkappen rond de lichtbron te plaatsen aan de zijde van de begroeiing of door de lichtbron iets gekanteld in de richting van de weg aan te brengen. In dat geval kan lichtverstoring op de vliegroute van de gewone dwergvleermuis worden voorkomen.

Figuur 3.2-1: Voorbeeld afschermkap (links) en gerichte verlichting (rechts).

Aan de oostzijde van het plangebied staat een bomenrij die door enkele exemplaren van de gewone dwergvleermuis als vliegroute wordt gebruikt. Deze bomenrij blijft behouden en het gat in het midden van deze rij wordt aangevuld met nieuwe bomen. Langs de bomenrij komt een toegangsweg. Wanneer langs deze weg verlichting wordt geplaatst, dient deze zodanig afgeschermd te worden dat alleen de weg en niet de naastgelegen begroeiing wordt verlicht. Dit kan bijvoorbeeld door afschermkappen rond de lichtbron te plaatsen aan de zijde van de begroeiing of door de lichtbron iets gekanteld in de richting van de weg aan te brengen (zie figuur 3.2-1). In dat geval kan lichtverstoring op de vliegroute van de gewone dwergvleermuis worden voorkomen.

Iets verder zuidoostelijk buiten het plangebied is ook een vliegroute van de gewone dwergvleermuis vastgesteld vanaf de woonwijk ten zuiden van het plangebied via een voetpad in de richting van de Utrechtseweg. Hier is ook eenmaal een laatvlieger waargenomen. Deze vliegroute wordt niet beïnvloed door licht vanuit het plangebied.

Figuur 3.2-2: Aangetroffen vliegroutes van de gewone dwergvleermuis en/of laatvlieger (rode pijl).

De bomen langs het plangebied die als vliegroute worden gebruikt door vleermuizen fungeren tevens als foerageerroute voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Beide soorten komen veel voor in stedelijk gebied en zijn in hun foerageergebied redelijk tolerant ten opzichte van verlichting. Regelmatig worden foeragerende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers gevonden bij lantaarnpalen omdat deze veel insecten aantrekken. De voorgenomen herontwikkeling van het terrein heeft geen negatieve invloed op het foerageergebied langs de randen van het terrein. De tuinen van de nieuwe woningen vormen bovendien nieuwe foeragemogelijkheden voor deze vleermuissoorten. In het bosje aan de zuidoost zijde van het plangebied zijn maximaal twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Een deel van de bomen van dit bosje wordt gekapt, maar aansluitend blijft veel groen aanwezig in en buiten het plangebied waar de gewone dwergvleermuizen kunnen foerageren.

3.3 Toetsing

Als gevolg van de voorgenomen herontwikkeling van het plangebied worden geen verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden ten aanzien van vleermuizen. Het aanvragen van een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet voor deze soortgroep is derhalve niet aan de orde. Wel dient bij de keuze van verlichting langs toegangswegen langs de randen van het terrein rekening gehouden te worden met de hier aanwezige vliegroutes van vleermuizen. Wanneer langs deze weg verlichting wordt geplaatst, dient deze zodanig afgeschermd te worden dat alleen de weg en niet de naastgelegen begroeiing wordt verlicht. Dit kan bijvoorbeeld door afschermkappen rond de lichtbron te plaatsen aan de zijde van de begroeiing of door de lichtbron iets gekanteld in de richting van de weg aan te brengen (zie figuur 3.2-1). In dat geval kan lichtverstoring op de vliegroutes van vleermuizen worden voorkomen.